

Persbericht

PB99-130
27 mei 1999
9.30 uur

Aandeel langdurige minima gelijk gebleven

In 1997 hadden 245 duizend huishoudens al ten minste vier jaar achtereen een inkomen onder of rond het sociale minimum. Het aantal langdurige minima nam ten opzichte van 1996 licht toe. Doordat ook het totaal aantal huishoudens steeg, bleef het aandeel van deze groep gelijk. De huishoudens die tot de langdurige minima behoorden, bestonden in totaal uit bijna 420 duizend personen. Langdurige minima kwamen relatief veel voor onder eenoudergezinnen en alleenstaande vrouwen van 65 jaar en ouder.

Dit blijkt uit een onderzoek van het CBS naar de inkomensverdeling. De gegevens zijn voor een belangrijk deel afkomstig van de Belastingdienst.

Percentage minima is sinds 1990 nauwelijks gewijzigd

Van de ruim zes miljoen huishoudens hadden 665 duizend in 1997 een inkomen dat ten hoogste vijf procent boven het sociale minimum uitkwam. Dit betekent dat iets meer dan één op de tien huishoudens van een dergelijk inkomen moest rondkomen. In de periode 1990 tot en met 1997 is deze verhouding nauwelijks veranderd.

Bijna 4 procent van alle huishoudens had niet alleen in 1997 maar ook in de drie hieraan voorafgaande jaren een inkomen dat onder of rond het minimum lag. Ook dit percentage is in de jaren 1990-1997 nauwelijks veranderd. In 1997 bestond de groep van langdurige minima uit 245 duizend huishoudens. De voorlopige cijfers van 1997 wijzen op een lichte stijging van dit aantal ten opzichte van het voorafgaande jaar.

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Bijna 1,3 miljoen mensen onder of rond het minimum

De 665 duizend huishoudens met een inkomen onder of rond het minimum bestonden gemiddeld uit bijna twee personen. In 1997 waren dus in totaal 1,3 miljoen mensen afhankelijk van een dergelijk inkomen. Hieronder bevonden zich ruim 360 duizend minderjarige kinderen.

De 245 duizend huishoudens die tot de langdurige minima behoorden, waren doorgaans wat kleiner. In 1997 bestonden zij gemiddeld uit 1,7 personen. Dit betekent dat in dat jaar bijna 420 duizend personen al langere tijd aangewezen waren op een inkomen onder of rond het minimum. Ruim een kwart hiervan was een minderjarig kind.

Eenoudergezinnen en oudere alleenstaande vrouwen

Als wordt gekeken naar de samenstelling van het huishouden, blijkt dat eenoudergezinnen het meest een inkomen onder of rond het sociale minimum hadden. Bijna de helft van de eenoudergezinnen behoorde in 1997 tot de sociale minima. Van alle eenoudergezinnen moest 17 procent langdurig van een dergelijk inkomen rondkomen.

Langdurige minima kwamen ook veel voor bij alleenstaande vrouwen van 65 jaar en ouder. Van deze groep had 12 procent al langere tijd een inkomen dat ten hoogste vijf procent boven het voor hen geldende minimum (het AOW-pensioen) lag.

Vergelijking met koopkracht van eind jaren zeventig

De koopkracht van het sociale minimum verandert van jaar tot jaar. Zo lag de koopkracht van een bijstandsuitkering aan het eind van de jaren zeventig een stuk hoger dan in de periode vanaf 1990. Vergeleken met het sociale minimum van 1979 ontstaat dan ook een ander beeld van het aantal huishoudens met een laag inkomen. Zo waren er in 1997 ruim 980 duizend huishoudens met een koopkracht beneden het bijstandsniveau van het jaar 1979. Hiervan moesten ruim 440 duizend huishoudens al minstens vier jaar lang van een dergelijk laag inkomen rondkomen.

Technische toelichting

Het Inkomenspanelonderzoek (IPO) levert informatie over het inkomen van huishoudens en personen. De resultaten zijn gebaseerd op een steekproefonderzoek onder 75 duizend huishoudens. Het IPO ontleent zijn gegevens aan de administratie van de Belastingdienst, de studie-financiering en de huursubsidie. Voor een aantal bestanddelen zijn aanvullende berekeningen gemaakt.

De cijfers over 1997 in dit persbericht zijn voorlopig. Doordat deze cijfers deels op ramingen zijn gebaseerd, kunnen de definitieve uitkomsten voor 1997 lager of hoger uitkomen. Ook de ontwikkeling tussen de jaren 1996 en 1997 kan daardoor anders uitvallen dan op dit moment op grond van de voorlopige cijfers vastgesteld kan worden.

In dit persbericht staan huishoudens aan de onderkant van de inkomensverdeling centraal. Voor de afbakening van huishoudens met de laagste inkomens zijn twee typen inkomensgrenzen gehanteerd.

De eerste grens is gelijkgesteld aan 105 procent van het voor het betreffende huishouden van toepassing zijnde sociale minimum (bijstandsuitkering dan wel AOW-pensioen). Met behulp van deze grens is vastgesteld hoeveel inkomens onder of rond het sociale minimum liggen.

De koopkracht van het sociale minimum wijzigt echter van jaar tot jaar. Om de ontwikkeling van het aantal huishoudens met een laag inkomen te kunnen vaststellen is gekozen voor een tweede inkomensgrens die voor alle onderzoeksjaren een gelijke koopkracht vertegenwoordigt.

Deze lage-inkomensgrens is gelijkgesteld aan het welvaartsniveau van het sociale minimum van 1979, het hoogste niveau in de periode 1977-1997. Hiermede wordt bereikt, dat de sociale minima in alle onderzoeksjaren tot de huishoudens met een laag inkomen worden gerekend. Bij het vaststellen van deze cijfers is rekening gehouden met de samenstelling van het huishouden.

De gegevens in dit persbericht hebben betrekking op huishoudens waarvan het hoofd (of de partner daarvan) gedurende het gehele jaar inkomen had. Studentenuishoudens en de bevolking in instellingen, inrichtingen en tehuizen zijn buiten beschouwing gelaten.

Noot voor de redactie

Voor achtergrondinformatie en aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen, dhr. W. Bos, tel. (045) 570 74 98. Overige informatie kunt u verkrijgen bij de persdienst van het CBS, tel. (070) 337 58 16.

Tabel 1
Huishoudens met een inkomen onder of rond het sociale minimum 1)

	Huis- houdens, totaal 2)	w.o. met inkomen onder of rond het sociale minimum			
		totaal	w.o. langdurig 3)		
	x 1 000	x 1 000	%	x 1 000	%
1990	5 712	606	10,6	.	.
1991	5 809	625	10,8	.	.
1992	5 886	632	10,7	236	4,0
1993	5 964	634	10,6	246	4,1
1994	6 034	639	10,6	248	4,1
1995	6 134	633	10,3	251	4,1
1996	6 209	649	10,5	240	3,9
1997 (voorlopig)	6 325	665	10,5	245	3,9

- 1) Inkomen tot maximaal vijf procent boven het sociale minimum (van het betreffende jaar).
2) Huishoudens waarvan het hoofd (of partner van het hoofd) het gehele jaar inkomen heeft en geen studiefinanciering ontvangt.
3) Huishoudens met ook in de drie voorafgaande jaren een inkomen onder of rond het sociale minimum.

Tabel 2
Huishoudens met een inkomen onder of rond het sociale minimum 1), 1997 (voorlopig cijfer)

	Huis- houdens, totaal 2)	w.o. met inkomen onder of rond het sociale minimum			
		totaal	w.o. langdurig 3)		
	x 1 000	x 1 000	%	x 1 000	%
Sociaal-economische categorie					
Actief	3 840	158	4,1	14	0,4
Niet-actief	2 469	502	20,3	231	9,4
waaronder					
ontvanger van bijstands- en	468	267	57,2	110	23,6
werkloosheidsuitkering					
arbeidsongeschikte	300	56	18,7	21	7,0
pensioenontvanger	1 669	167	10,0	99	5,9
Totaal 4)	6 325	665	10,5	245	3,9
Samenstelling van het huishouden					
Alleenstaande man, tot 65 jaar	712	126	17,7	34	4,8
Alleenstaande vrouw, tot 65 jaar	527	103	19,5	37	7,0
Alleenstaande man, 65 jaar en ouder	159	19	11,9	9	5,7
Alleenstaande vrouw, 65 jaar en ouder	575	109	19,0	69	12,0
Eenoudergezin met minderjarige kinderen	238	116	48,7	41	17,2
(Echt)paar met minderjarige kinderen	1 532	77	5,0	16	1,0
(Echt)paar zonder minderjarige kinderen	1 754	75	4,3	19	1,1
met hoofd jonger dan 65 jaar					
(Echt)paar zonder minderjarige kinderen	631	32	5,1	18	2,9
met hoofd van 65 jaar en ouder					
Overig huishouden	197	10	5,1	2	1,0
Totaal	6 325	665	10,5	245	3,9

- 1) Inkomen tot maximaal vijf procent boven het sociale minimum.
2) Huishoudens waarvan het hoofd (of partner van het hoofd) het gehele jaar inkomen heeft en geen studiefinanciering ontvangt.
3) Huishoudens met ook in de drie voorafgaande jaren een inkomen onder of rond het sociale minimum.
4) Inclusief sociaal-economische categorie onbekend.

Tabel 3
Huishoudens met een laag inkomen 1)

	Huis- houdens, totaal 2)	waaronder met laag inkomen			
		totaal	w.o. langdurig 3)		
	x 1 000	x 1 000	%	x 1 000	%
1977	4 537	555	12,2	.	.
1981	4 784	639	13,3	.	.
1985	5 229	1 138	21,8	.	.
1990	5 712	857	15,0	.	.
1991	5 809	882	15,2	.	.
1992	5 886	884	15,0	389	6,6
1993	5 964	913	15,3	397	6,7
1994	6 034	970	16,1	411	6,8
1995	6 134	953	15,5	421	6,9
1996	6 209	970	15,6	429	6,9
1997 (voorlopig)	6 325	983	15,5	442	7,0

1) Koopkracht onder het bijstandsniveau in 1979.

2) Huishoudens waarvan het hoofd (of partner van het hoofd) het gehele jaar inkomen heeft en geen studiefinanciering ontvangt.

3) Huishoudens met ook in de drie voorafgaande jaren een laag inkomen.

Tabel 4
Besteedbaar inkomen van bijstandsontvangers 1), in lopende prijzen en in prijzen van 1990

	Alleenstaande		Paar zonder kind(eren)		Eenoudergezin 2)	
	lopende prijzen	prijzen van 1990	lopende prijzen	prijzen van 1990	lopende prijzen	prijzen van 1990
<i>1 000 gld</i>						
1977	10,1	15,3	14,5	21,4	13,7	20,2
1978	10,9	15,8	15,6	22,1	14,8	21,1
1979	11,5	15,9	16,4	22,3	15,7	21,4
1980	12,1	15,7	17,3	22,0	16,6	21,1
1981	12,7	15,4	18,1	21,5	17,4	20,7
1982	13,1	15,0	18,8	21,1	18,0	20,3
1983	13,2	14,6	18,9	20,7	18,2	19,9
1984	13,3	14,2	19,0	20,1	18,4	19,5
1985	13,5	14,0	19,2	19,9	18,6	19,3
1986	13,5	14,0	19,2	19,9	18,6	19,3
1987	13,3	14,0	19,1	19,9	18,5	19,3
1988	13,3	13,8	19,0	19,7	18,3	18,9
1989	13,5	13,9	19,2	19,7	18,6	19,1
1990	14,0	14,0	20,0	20,0	19,4	19,4
1991	14,4	13,9	20,5	19,9	20,0	19,4
1992	14,9	14,0	21,1	19,9	20,8	19,5
1993	15,3	13,9	21,6	19,8	21,3	19,5
1994	15,4	13,5	21,7	19,4	21,4	19,1
1995	15,7	13,5	22,2	19,5	21,8	19,1
1996	16,0	13,5	22,6	19,5	22,2	19,1
1997	16,4	13,5	23,2	19,5	22,7	19,1

1) Besteedbaar inkomen van 23-64 jarigen die *uitsluitend* van bijstand afhankelijk zijn.

2) Inclusief kinderbijslag voor één kind in de leeftijd van 6 tot 12 jaar; in 1997 betrof dit bijna 1600 gulden.